N°. 265. DE GRONDWET. 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van 1 tot 5 regels . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 1 APRIL.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, N°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indië:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement f 70, Ned. Cour.

Nog iets over onze Neutraliteit.

Algemeen is de belangstelling, die het vraagstuk verwekt, reeds gister door ons besproken. Geen wonder. Van de wijze houding der Regering kan, voor ons Vaderland, veel afhangen; en van eene geachte zijde, welke in die Regering nog al eenig vertrouwen wenscht te stellen, is ons de opmerking gemaakt, of wij de positie wel juist hebben geteekend, toen wij zeiden, dat ons Vaderland schijnt te zijn overgegaan in een toestand van *gewapende neutraliteit?*

Deze opmerking noopt ons, om op het allezins gewigtige vraagstuk nog eens terug te komen.

Wij erkennen, dat de aanvrage van een millioen tot verhooging onzer strijdkrachten te land, geenszins schijnt toe te laten eene *wapening*, die aan de zamentrekking van een *leger* kan doen denken; en dat onder gewapende neutraliteit slechts verstaan kan worden eene zoodanige positie, waarin men, als het ware, met het geweer in den arm, de gebeurtenissen gadeslaat.

Wij erkennen evenzeer, dat de toestand van gewapende neutraliteit kwalijk schijnt overeen te komen met die »gestrenge onzijdigheid«, welke de Minister van Buitenlandsche Zaken verklaarde, dat Nederland zou in acht nemen, en waarvan de eerbiediging door de Mogendheden zou zijn beloofd.

En toch is de positie, waarin men ons gebragt heeft [illegible] van de aangevraagde verhooging [illegible] lijkerwijs [illegible] Departement van Oorlog, eene neutraliteit, [illegible] te noemen dan: »gewapende [illegible]

De houding van het Ministerie draagt van die onzekere en scheeve positie alweder, naar onze meening, de schuld.

De Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart toch, dat wij zullen zijn »streng onzijdig«; de Minister van Oorlog daarentegen, »dat de voorgestelde maatregel ons »in staat moet stellen, om ons, zooveel mogelijk, te »verdedigen en onze neutraliteit te doen eerbiedigen, »ingeval zij door de eene of andere Mogendheid mogt »worden aangetast.« Er blijft dus wel niets anders overig, dan, in materie van oorlog, den Minister van Oorlog als beslissende autoriteit tegenover den Minister van Buitenlandsche Zaken te beschouwen; en de verklaring van den eerstgenoemde leidt tot geene andere conclusie, dan dat wij ons wapenen, om onze neutraliteit des noods te doen eerbiedigen. Later werd ook de heer VAN HALL meer homogeen met zijn ambtgenoot van Oorlog; want hij vroeg o. a.: »of Nederland niet zoodanige positie moest »aannemen, altijd naar de mate van hare krachten, »dat de Mogendheden haar, in al den omvang van de »Regering van een onafhankelijken, zelfstandigen Staat, »kunnen eerbiedigen, van een Staat, die naar evenredigheid van zijne krachten, ik herhaal het, *zich kan* »*verdedigen?*«

Is dit iets anders dan eene, zelfs, naar ons vermogen geëvenredigde, *krachtig* gewapende neutraliteit?

Het Ministerie heeft evenwel verzuimd te antwoorden op eene vraag, in de Tweede Kamer gedaan, »waardoor dan toch onze neutraliteit zou kunnen gevaar »loopen?« De beantwoording daarvan is overgelaten aan onze verbeelding; men heeft er op gezwegen.

Dat zwijgen kwam *ons* evenwel zeer natuurlijk voor. Anders op het antwoord, dat daarop kon gegeven worden, zouden, ongetwijfeld, twee opmerkingen tot weder-antwoord zijn gegeven. *Vooreerst* (en dit werd reeds door den heer THORBECKE opgemerkt) zou men niet bij het naderen van omstandigheden als de tegenwoordige, eer dan wapening *te land*, eene aanvraag van middelen om onze zeemagt en hare bedrijvigheid te versterken, mogen verwacht hebben; want de zeemagt alleen zou toch onmiddellijk geroepen kunnen worden, om voor zeer kostbare belangen te [illegible]. *Ten tweede:* indien al het leger *te land* noodig ware, om onze neutraliteit des noods te doen eerbiedigen, wat wilt gij dan uitvoeren met één millioen guldens? De heer THORBECKE heeft dan ook doen gevoelen, dat, indien de aanvrage *inderdaad* geschiedde [illegible] één millioen onmogelijk voldoende kon zijn. »Ik zal geene »gen worden bevonden « — aldus zeide hij — »om »mede te werken *niet*, om den Minister van Oorlog »*één millioen*, maar *twee- en driemaal* die som toe te »staan *zoo de noodzakelijkheid tot bescherming van* »*onze onafhankelijkheid, tot bescherming van de vrij-* »*heid onzer beweging en handeling werd betoogd.*« Ondanks de verklaringen dus van de Ministers, gelooven wij met den heer STORM VAN 'S GRAVESANDE, dat ja, een millioentje *meer* zal worden uitgegeven; »maar dat alles bij ons een vredelievend aanzien zal behouden.«

Men vergete niet, dat het oorspronkelijk doel was (een doel, dat eerst in het laatste oogenblik der discussie werd losgelaten, ten einde de voordragt te doen aannemen), *om op den duur de begrooting van oorlog op 12 millioenen te brengen;* en dat, om daartoe te geraken, men de tijdsomstandigheden scheen te baat genomen te hebben, zonder nogtans te verklaren in welk verband deze stonden tot de aanvrage, en hoe het mogelijk kon zijn, dat eene gebeurtenis van *voorbijgaanden* aard noodzakelijk moest maken eene uitgave van *blijvenden* aard.

Sedert de Regering, door de aanneming van het amendement van den heer THORBECKE, het vraagstuk der *duurzame* verhooging ten eenemale heeft losgelaten, opdat het later kunne behandeld worden; zijn »*de buitengewone tijdsomstandigheden*« als verklaringsgrond tot de aanneming der verhooging overgebleven. Het millioen meer strekt alzoo, om in die buitengewone omstandigheden voor het leger te voorzien in, hetgeen het behoeft, om, des noods door de wapenen, onze neutraliteit te doen eerbiedigen (!?).

Wanneer de Minister van Oorlog het met één millioen slechts zóó ver zal weten te brengen, dat de *schijn* zal gegeven worden van ons voornemen, om, met kracht van wapenen, onze neutrale positie te handhaven: wij zullen den Minister van Oorlog van 1854 den goedkoopsten Minister noemen, die ooit eene portefeuille in zijn bezit had.

Maar omdat wij van de onmogelijkheid daarvan overtuigd zijn; omdat wij blijven meenen, dat het eigenlijk te doen was, om, onder den invloed van de tijdsomstandigheden, eene uitbreiding van strijdkrachten op den duur te verkrijgen, zonder dat daarom die uitbreiding eenigermate zou kunnen bereiken het doel, dat men voorop zette: *namelijk de handhaving onzer neutraliteit;* omdat wij blijven gelooven, dat één millioen is weggeworpen, wanneer het strekken moet om aan militaire liefhebberijen te voldoen, en dat één millioen veel te weinig is, wanneer het *inderdaad* gelden zou de bescherming van onze vrijheid van beweging: daarom schreven wij gister: Nu de Vertegenwoordiging heeft toegestaan, de som, die als *buitengewone* uitgaaf gevraagd en noodig geacht is, door de buitengewone tijdsomstandigheden, *nu* komt ook al de verantwoordelijkheid op de Regering neder, »en *later* »zal moeten blijken, of zij de aangevraagde middelen »voor het geopenbaarde doel heeft gebruikt, of zij *de* »*geschikte en voldoende* middelen heeft gebezigd.«

Volgens de verklaringen der Ministers, wij herhalen het, is onze positie geene andere dan die van eene *krachtig gewapende neutraliteit.* Volgens de middelen, die daartoe zijn noodig geacht, kunnen wij niet *meer* doen dan . . . . soldaatje spelen.

Het blad van onzen Minister van Justitie, *de Nieuwsbode*, [illegible] slagen van hetgeen in een zeker [illegible] gezelschap over de [illegible] wauweld, zijne bitterheid [illegible] over het [illegible]

Wij [illegible] het [illegible] geschrijf notitie te nemen: algemeen stilzwijgen is dan ook steeds het meest welsprekend antwoord geweest.

[illegible] het stuk evenwel waaren wij dan [illegible] komen een paar stellingen voor, die wij [illegible] te signaleren, *omdat de heer Mr. Dirk Donker Curtius gezegd wordt de patroon te zijn van de Nieuwsbode.*

De *Nieuwsbode* komt vooreerst tot de erkentenis, dat met *deze* Kamer niets is uit te rigten; en dat het lot, hetwelk de wet op de inkwartieringen heeft getroffen, elke »betwistbare wets-voordragt« treffen zal. Het is zeer zonderling, dat terwijl de *Amsterdamsche Courant*, het orgaan van den heer VAN HALL, snoeft op het *vertrouwen* en op de *meerderheid*, die de Regering in *deze* Kamer zou bezitten, *de Nieuwsbode*, het orgaan van een anderen Minister, beweert, dat de Regering op *deze* Kamer in het geheel niet rekenen kan. Wij gelooven, dat de heer DONKER helderder ziet dan de heer VAN HALL.

Maar nu zijn de conclusien, die daaruit getrokken worden, zeer curieus.

Ieder ander zou zeggen: wanneer in de Kamer geene regerings-partij bestaat, dan moet die Regering aftreden; of de Regering moet, door ontbinding der Kamer, een nieuw beroep doen op de Natie.

Neen — zegt *de Nieuwsbode* — en wij verzoeken, dat men daarop lette: Een Minister behoeft *nooit* af te treden als een wetsontwerp valt, »*volgens* zijn gevoelen«; want »in dat geval is hij van zijne verantwoordelijkheid ontslagen.« Eene zonderlinge leer der ministeriële verantwoordelijkheid! [illegible] een Minister wel geen wetsontwerp voordragen, dat hij het genoeg zijn ontwerpen voor te dragen die het gevoelen des Ministers uitdrukken; en bij verwerping, zou de Minister zeggen tot de Kamer: »de verwerping komt voor uwe verantwoordelijkheid; ik heb geen zin, om voor u mijne portefeuille neêr te leggen!«

De tweede conclusie is nog curieuser, ofschoon bedenkelijker van strekking. »Bestaat er oppositie tegen het Bewind« — aldus zegt *de Nieuwsbode* — dan is er maar één middel: *dan moet de Grondwet veranderd* (misschien wel *afgeschaft?*) *worden!*

Wij zullen bij deze redenering geen enkel woord voegen. Als het inderdaad waar is, dat de Minister van Justitie de *leider* is van de politiek in de *Nieuwsbode*, gelijk de heer GROEN in *de Nederlander*, dan heeft de Natie in deze redenering een gewigtigen wenk ontvangen, dien wij hopen, dat zij niet uit het oog verliezen zal. Het is dan ook alleen in *die* onderstelling, dat wij het der moeite waardig keurden, deze enkele punten te releveren. Het onzinnig geschrijf van *de Nieuwsbode* zelf, als zoodanig en niet anders, is geene wederlegging waard.

Nederlandsche [illegible]

De »schriftelijke interpellatie«, zoo als *de Nederlander* het noemt, omtrent het verzoekschrift van Uithuizen aan den Minister van Binnenlandsche Zaken gedaan, vervult *de Nederlander* met vreugde. Geen wonder. [illegible] uitzigt, om, als een gevolg daarvan, [illegible] der voordeelen, aan de anti-revolutionnaire [illegible] regtvaardigheid van het Ministerie [illegible] heeft *de Nederlander* [illegible] twaalftal [illegible] taats-gewijs [illegible]

Eene [illegible] *de verzending* [illegible] heer THORBECKE, [illegible] adres aan een Minister, [illegible] Eene verzending zonder [illegible] den heer THORBECKE, dezer [illegible]

[illegible] zegt daarentegen *de Nederlander:* [illegible] waardigheid der Kamer niet speelt » ge[illegible] verzending gevolg moet hebben en daarom [illegible] gevolg aan. *De Nederlander* bewijst zijne [illegible] daardoor, »*omdat ook de heer* THORBECKE *als Minister zoo deed.*«

Wij constateren met genoegen, dat *de Nederlander* reeds zóó ver is gekomen, om, hetgeen minister-pligt en minis-

ter-waardigheid is in Nederland, af te meten naar de handelingen van den heer THORBECKE, als Minister. Deze amende honorable is niet minder groot, dan die van den heer GROEN, toen deze, in de zitting van 21 Maart jl., zeide: « THORBECKE *heeft, meer misschien dan iemand, » het voorbeeld van eene dergelijke uitstekende handha- » ving der ministriële waardigheid en der waardigheid » van de Kroon in deze Kamer gegeven.»*

Naar het schijnt evenwel, stelde de Kamer in de waardigheid der opvatting door den tegenwoordigen Minister van Binnenlandsche Zaken van eene eenvoudige verzending niet zoo veel vertrouwen, als gebleken is, dat men aan den vorigen Minister schenken kon; want de Kamer voegde er eene « schriftelijke interpellatie » bij.

Vooralsnog meenen wij, dat de Kamer in deze goed gezien heeft.

Buitenland.

ENGELAND.

Het Lagerhuis zal zijne zittingen van 11 tot 24 April schorsen.

De lord-maire van Londen heeft Zaturdag avond jl. een banket aan de leden van het Gouvernement aangeboden. Lord John Russell, lord Palmerston en sir J. Graham hebben aan dit diner niet kunnen deelnemen. Men heeft daarbij opgemerkt lord Aberdeen, lord Clarendon, den lord kanselier, den hertog van New-Castle, den heer Gladstone, den ambassadeur van Frankrijk en de gravin van Walewski, de ministers van Beijeren, Turkije, de Nederlanden, Portugal, de Beide Siciliën, Oostenrijk, Pruissen, Amerika, Denemarken, Peru, de keur der Engelsche aristocratie, en een aantal leden van het Hooger en Lagerhuis. De lord-maire presideerde. Na het uitbrengen eener toast op de gezondheid der koningin en van prins Albert, heeft hij een toast gedronken op het leger en het zeewezen. Deze toast werd met levendige toejuiching begroet.

Lord Hardinge heeft daarop geantwoord, dat hij de overtuiging had, dat de krijgsbewegingen met beleid en moed door zijn edelen vriend, lord Raglan, zullen worden gevoerd (bravo's). Deze dappere officier was gedurende vele jaren de krijgsmakker van den hertog van Wellington. Bij meer dan eene gewigtige gelegenheid, en gedurende 30 jaren, was hij zijn secretaris en vertrouweling. Hij genoot de achting van den overledene en van het leger (bravo's).

Het leger heeft dus een volkomen vertrouwen in zijn hoofd, en lord Raglan, daardoor gesterkt, zal de hem opgedragene taak waardiglijk vervullen, (langdurige bravo's.)

De admiraal Berkeley heeft namens de marine geantwoord en zwaaide veel lof toe aan den admiraal Napier. Het deed hem leed, dat hij niet onder zijne orders in de Oostzee kon dienen.

De lord maire stelde daarop voor, een toast uit te brengen op H. Mjs. ministers en dus doende de tolk te zijn van het onbegrensd vertrouwen van het land in het gouvernement. (Langdurige toejuichingen begroetten die woorden.)

Lord Aberdeen nam alstoen het woord op en zeide: « Mylords, dames en heeren! In naam van H. Majs. gouvernement, verzoek ik U mijne dankbaarheid aan te nemen voor de eer, die gij ons aandoet. Het is in deze moeijelijke oogenblikken van beproeving, dat die blijken van vertrouwen van onze medeburgers, eene dubbele waarde verkrijgen. Gij kunt u verzekerd houden, dat wij deze blijken volkomen waarderen. Mylord maire, het is nu een jaar geleden, dat ik op deze zelfde plaats verklaard heb, dat de staatkunde van dit gouvernement was eene vredelievende staatkunde. (*Bravo's.*)

« Ik heb deze verklaring elders bij elke gelegenheid herhaald; en zoo ik mij niet bedrieg geloof ik, dat wij niet verzuimd hebben, onze pogingen te verwezenlijken. Zeker, zoo dit het geval niet was, indien men de waarheid en de opregtheid onzer verklaringen niet vertrouwd had, wij hadden niet zoo eene volkomene goedkeuring door het geheele land ondervonden (langdurige bravos!) Ik geloof zelfs in dit oogenblik van spanning, deze verklaring te kunnen afleggen; want hoewel wij weldra den vrede door andere middelen moeten zoeken te verkrijgen als wij tot nu toe getracht hebben, moet ik toch zeggen dat de vrede daarom niet minder ons voornaam oogmerk is. Om dien uitslag te verkrijgen, rekent het gouvernement zich gelukkig in overeenstemming te kunnen handelen met een bondgenoot, waarvan het sedert den eersten dag der zamenwerking heeft kunnen leeren kennen, de welwillenheid, de openhartigheid en de goede trouw (bravos).

« Ik herinner mij, dat mijn hoog gewaardeerde vriend, de graaf Walewski, zich verleden jaar bij mij heeft vervoegd, om zijn hoop tot behoud van den vrede uit te drukken. Ik twijfel niet of wij zoeken gezamenlijk dit oogmerk te bereiken, door dezelfde middelen (bravos); en hoewel de oorlog met kracht zal moeten worden gevoerd, geloof ik daarom niettemin, dat wij dien zoo spoedig doenlijk moeten trachten te doen eindigen, als overeenkomstig met onze nationale eer zal kunnen geschieden.»

De lord-maire stelt vervolgens voor, op de gezondheid te drinken van het corps diplomatique en in het bijzonder op die der ministers van Frankrijk en de Vereenigde Staten. (bravo's.) De eerste minister van H. M. heeft regt doen wedervaren aan de volkomene vriendschap, die er tusschen ons land en Frankrijk bestaat. (bravo's.) De spreker gelooft, dat deze twee magtige volken, ter zijde stellende allen vroegeren haat, de meest volmaakte overeenstemming zullen blijven handhaven: eene vriendschap, die niet alleen moet strekken, om de kostbaarste belangen der menschheid te beschermen en de kunsten en wetenschappen aan te moedigen, maar ook om de voornaamste hulpbronnen van beide landen tot den hoogsten graad te doen ontwikkelen, (bravo's.)

De lord-maire stelde daarna een dronk in op de gezondheid van al de vreemde ministers, en bijzonder van die van Z. Exc. den graaf Walewski, ambassadeur van Frankrijk.

De graaf Walewski heeft daarop geantwoord:

De tegenwoordigheid a[illegible] de ge[illegible] der mogendheden van Eur[illegible] hebben, aan de uitnoodiging [illegible] ma[illegible] der stad Londen te voldoen, is een schitterend bewijs van de gezindheid, waarmede de geheele wereld den strijd toejuicht, die op handen is. Verleden jaar verheugde ik mij, in dezen zelfden kring, met mijn' geëerden vriend, den eersten lord der schatkist, hier tegenwoordig, in het behoud van den vrede. Wij wenschten dit, wij hoopten dit, wij stelde opregtste pogingen in het werk, om dien te behouden (Bravo's.) Ongelukkig waren al onze pogingen vruchteloos; maar het zij mij veroorloofd, hier te herhalen de woorden, die eenen zoo grooten weêrklank hebben gevonden, de gedenkwaardige woorden van mijn souverein.- van den keizer Napoleon: « de tijd der overwinningen is voor altijd voorbij.» (Langdurige bravo's.)

Een ondernomen oorlog, om het goed regt te verdedigen, om den zwakken tegen den sterkeren te ondersteunen, en om die verdragen te handhaven, kan niemand verontrusten. De meest ijverige vrienden van den vrede moeten zelfs zonder vrees een zoodanigen oorlog aanschouwen; want hij kan in de toekomst niet anders dan bevestigen de grondslagen, waarop de vrede der wereld steunt.

De volkomen eensgezindheid, die zoo gelukkig, niet alleen tusschen de beide gouvernementen van Frankrijk en Engeland, maar ook tusschen de beide zeemagten bestaat, en die, naar ik de overtuiging heb, ook tusschen de beide legers zal bestaan; deze vereeniging die zich dagelijks meer en meer openbaart, is de zekerste waarborg, die geleverd kan worden tegen de terugkeering van die droevige gebeurtenissen, die zoo ongelukkiglijk het begin dezer eeuw hebben gekenmerkt. Deze vereeniging die zich uitstrekt, die zich openbaart van het eene einde der wereld tot het andere, en waarvan de hartelijkheid en innigheid, naar ik geloof, geene voorbeelden heeft in de geschiedenis, zal roemrijk dit nieuw tijvak inhuldigen, dat wij intreden, en dat zoo juist is gekenschetst door den souverein, dien ik de eer heb te vertegenwoordigen.

De spreker eindigde te midden van langdurige en levendige toejuichingen.

De lord-maire heeft vervolgens een toast uitgebragt op de kerk, waarop de bisschop van Londen antwoordde.

Vervolgens stelde de lord-kanselier een dronk in op de gezondheid van den lord-maire, welke deze beantwoordde met een toast op den kanselier der schatkist en het Lagerhuis.

De heer Gladstone heeft een breedvoerig antwoord gegeven. Zie hier het meest belangrijk gedeelte zijner rede:

Het was de pligt van H. Mjs. gouvernement, om in de laatste weken, aan het parlement voor te stellen eenige belastingen te verhoogen ten einde de eer van het land te verdedigen.

Het Lagerhuis heeft zonder aarzeling op dit beroep geantwoord, en als lid van het kabinet en volksvertegenwoordiger, kan hij zijne erkentelijkheid niet genoeg betuigen voor den ijver, waarmede in den boezem van het Parlement en in het land aan alle behoeften is beantwoord (bravos) zonder eenige tegenspraak, zonder eenig blijk van ontevredenheid (langdurige bravos.)

De redenen van die goede ontvangst zijn vooreerst gelegen in de vrije instellingen van dit land; maar ook in de overtuiging, die zich bij alle klassen der bevolking heeft gevestigd, dat zoo de dag was aangebroken van vermeerdering van lasten, het gouvernement niets heeft verzuid, om deze ongelukkige noodzakelijkheid te voorkomen. (Bravos.) Deze noodzakelijkheid moet en zij zal ook worden gedragen, zooals het aan Engelschen post, ondersteund door de eensgezindheid der burgers en den bijval van het Christendom.

Verscheiden toasten zijn daarna nog uitgebragt. De gasten zijn vóór middernacht uiteengegaan.

FRANKRIJK.

Het volgende is ontleend aan een, door de *Indépendance Belge* medegedeeld schrijven uit Parijs van den 28 dezer: « Gisteren is, naar men verneemt, door onzen minister van marine het bevel onderteekend, om acht nieuwe oorlogschepen te bouwen, en wel met zooveel spoed, dat zij over 15 maanden zee kunnen kiezen.»

— De zaak van den heer de Montalembert houdt voortdurend de algemeene aandacht te Parijs bezig. Men acht het niet onmogelijk, dat die zaak zich regelen zal door het zenden van een brief van den heer Montalembert aan den raad van Ministers, waarbij hij ontkennen zou eenige bedoeling gehad te hebben, om in zijnen brief aan den heer Dupin de regering aan te vallen.

OOSTENRIJK.

In de berigten uit Weenen, tot 27 Maart, komt voor dat men aldaar bij voortduring gegronde hoop voedde, dat ten gevolge van de zending van den generaal von Hess naar Berlijn eene volmaakte overeenstemming tusschen Oostenrijk en Pruissen, ten aanzien der omtrent de Oostersche verwikkelingen in acht te nemen houding zou worden tot stand gebragt.

— Men schrijft uit Munchen, dat de verloofde van den Keizer van Oostenrijk den 27sten dezer op de meest stellige wijs van al hare toekomstige regten op den troon van Beijeren heeft afgezien.

TURKIJE.

De *London Gazette* van 28 dezer behelst eene proclamatie van koningin Victoria, waarin aan Rusland de oorlog verklaard wordt.

Dat staatsstuk is van den volgenden inhoud:

VERKLARING.

« Het is met groot leedwezen, dat H. M. aankondig[t] hare langdurige en ijverige pogingen, om voor haar volk voor Europa de weldaden van den vrede te doen beh[ouden], mislukt zijn. De niet geregtvaardigde aanval van [den] Keizer van Rusland tegen de Verhevene Porte is met [een] zoodanige verachting voor de toekomst geschied, dat na verwerping door den Keizer van Rusland van de voorstel[len] die, door den Keizer van Oostenrijk, den Keizer der Fr[an]schen, den Koning van Pruissen en H. M. de Koningin, bil[lijk] en regtvaardig waren beschouwd, H. M. verpligt is [uit] hoofde van hetgeen zij verschuldigd is aan de eer [van] Hare Kroon, aan de belangen van haar volk en aan [de] onafhankelijkheid der Staten van Europa, om tot ver[de]diging toe te snellen van een bondgenoot, wiens gr[ond]gebied overvallen is en wiens waardigheid en onafh[anke]lijkheid zijn aangerand.

« Tot regtvaardiging van den weg, dien H. M. zal ins[laan], beroept zij zich op de onderhandelingen, welke in [den] laatsten tijd zijn gevoerd.

« De Keizer van Rusland had eenige reden van kl[agt] tegen den Sultan, ten aanzien van de regeling door [...] vastgesteld, betrekkelijk de tegenstrijdige vorderingen [van] de Grieksche en Latijnsche kerken op een gedeelte [van] de Heilige oorden van Jeruzalem en zijne nabuur[schap]. Aan die klagten van den Keizer van Rusland werd [te]moet gekomen. En H. Mj. gezant te Konstantinopel [had] het geluk, eene schikking tot stand te brengen, welk[e de] Russische Regering niet afkeurde.

« Maar, terwijl de Russische Regering bij herhaling H. Mjs. bewind verzekerde, dat de zending van [vorst] Menchikoff naar Konstantinopel zich uitsluitend bepa[alde] tot de regeling van het vraagstuk der heilige oorden [van] Jeruzalem, legde die vorst zelf veel ernstiger [en] gewigtiger vorderingen aan de Porte op, waarvan hij [den] aard in het eerst, zooveel mogelijk, aan Hr. Ms. ge[zant] trachtte te verbergen. En die vorderingen, zoo zorgv[uldig] verborgen gehouden, betroffen niet de regten der G[riek]sche kerk te Jeruzalem, maar den toestand van versc[hei]dene millioenen Turksche onderdanen, in hunne be[trek]kingen met den Sultan, hun Souverein. Die vorderi[ngen] werden door de spoedige beslissing van de Verhev[ene] Porte afgeslagen.

« Er waren twee verzekeringen aan H. M. gegeven [; de] eerste: dat de zending van vorst Menchikoff alleen be[trek]king had tot het heilige oord; en de tweede: dat [die] zending geheel van bevredigenden, welwillenden aard [w]

« Ten aanzien van die beide punten werd H. M. in [hare] billijke verwachting te leur gesteld.

« Er waren vorderingen gedaan die, naar het gevoe[len] van den Sultan, daartoe strekten, om het gezag van [den] Keizer van Rusland in de plaats te stellen van het [zijne] over een groot deel zijner onderdanen. Die vorder[in]gingen van eene bedreiging vergezeld. En toen H. M. [ver]nam, dat vorst Menchikoff bij het einde zijner zend[ing] klaard had, dat de weigering van zijne vorderingen [het] keizerlijk Bewind in de noodzakelijkheid zou brengen, [een] waarborg in de magt te zoeken, achtte H. M. het n[uttig] hare vloot Malta te doen verlaten en, in overeenstemm[ing] met Z. M. den Keizer der Franschen, die te doen sta[tion]neren in den omtrek der Dardanellen.

« Zoolang de onderhandelingen van vriendschappelij[ken] aard bleven, aarzelde H. M., eenige magt te ontwikk[elen]. Maar toen, daargelaten de vereeniging der aanzien[lijke] krijgsmagt op de grenzen van Turkije, de Russische ge[zant] verklaarde, dat de weigering des Sultans, om niet aan [deze] regtvaardige eischen toe te geven, ernstige gevolgen [zou] kunnen te weeg brengen, achtte H. M. het, in over[een]stemming met den Keizer der Franschen, nuttig [een] duidelijk bewijs te geven van haar besluit, om de souve[reine] regten van den Sultan te verdedigen.

« De Russische Regering heeft beweerd, dat het b[esluit] des Keizers, om de vorstendommen te bezetten, gen[omen] was, ten gevolge der beweging van de Engelsch-Fran[sche] vloot, doch de bedreiging, het van Turksch grondgebie[d] zullen overvallen, werd, in de nota van graaf van N[essel]rode aan Reschid-Pacha den 19den (31sten) Mei ge[geven] en in een schrijven aan den baron von Brunow v[an] Mei (1 Junij) herhaald, die het besluit van den Keize[r van] Rusland aankondigde, om de vorstendommen door [...] krijgsbenden te bezetten, zoo de Porte niet binnen [den] tijd van ééne week aan de vorderingen van Rusland [ge]hoorzamen zou.

« Het schrijven aan H. Mjs. gezant te Konstanti[nopel] waarbij hij gemagtigd werd in zekere mogelijke ge[vallen] de Britsche vloot in te roepen, was van den 31sten [...] getagteekend, terwijl het bevel aan H. Mjs. admira[al ge]zonden, om zich naar den omtrek der Dardanell[en te] begeven, den 2den Junij regtstreeks van Engeland [is] uitgegaan. Het besluit, om de vorstendommen te bezetten [was] dus genomen, vóór dat het bevel om de vereenigde [vloten] voorwaarts te doen gaan gegeven was. De Minister v[an den] Sultan werd onderrigt, dat, zoo hij niet binnen eene [...] zonder verandering van een enkel woord, de nota zou [on]teekenen, die door vorst Menchikoff aan de Porte wa[s voor]gesteld, en wel daags vóór zijn vertrek van Konstan[tinopel], de vorstendommen van Moldavie en Wallachije d[oor] Russische krijgslieden zouden bezet worden. De Sult[an gaf] aan die beleedigende vordering geen gehoor ver[...] maar toen de bezetting der vorstendommen werkelij[k had] plaats gehad, verklaarde de Sultan niet terstond den [oorlog], zooals zijn onwedersprekelijk regt was, maar [...] eene verklaring aan zijne bondgenooten, om zich daar[tegen] te verzetten.

« H. M. heeft, in overeenstemming met de Sou[vereinen] van Oostenrijk, Frankrijk en Pruissen, verschi[llende po]gingen aangewend, om aan billijke vorderingen van [...] te voldoen, zonder de waardigheid of de onafhank[elijkheid] van den Sultan te kwetsen, en zoo Rusland alleen [...]

gehad had, waarborgen, zekerheid en regten voor de Christelijke onderdanen van de Porte te verkrijgen, zou zij die gevonden hebben in de aanbiedingen, welke door den Sultan zijn gedaan. Maar, daar die waarborg niet aangeboden was in den vorm van eene bijzondere overeenkomst met Rusland, zoo werd zij verworpen. Dat aanbod werd tweemalen door den Sultan gedaan en door de vier mogendheden aanbevolen, eerst in eene nota te Weenen opgesteld en door de Porte gewijzigd, vervolgens in bewoordingen, waaromtrent men den 31sten December te Konstantinopel was overeengekomen, en die den 31sten Januarij te Weenen waren goedgekeurd, als, voor de beide partijen het middel aanbiedende, om op eene waardige en eervolle wijs tot eene schikking te geraken.

»Het is dus klaarblijkelijk, dat het Russische gouvernement voor zich eenig regt poogde te verkrijgen, om in de gewone betrekkingen der Turksche onderdanen tot hunnen Souverein tusschen beiden te kunnen treden, en dat hetzelve geenszins het geluk der Christenen in Turkije bedoelde. Aan zoodanige vordering wilde de Sultan zich niet onderwerpen, en tot eigen verdediging verklaarde Z. H. den oorlog aan Rusland; maar H. M., in vereeniging met hare geallieerden, heeft niettemin niet opgehouden, hare pogingen aan te wenden, om den vrede tusschen de strijdende partijen te herstellen.

»Terwijl echter de raadgeving en de vertoogen der vier mogendheden bleken geheel vruchteloos te zijn, en daarentegen de toebereidselen van Rusland dagelijks uitgebreider werden, is het maar al te zeer duidelijk geworden, dat de Keizer van Rusland een weg heeft ingeslagen, die, ingeval zulks niet tegengegaan werd, tot de verwoesting van het Turksche Rijk moet leiden.

»In dezen stand van zaken, heeft H. M., uit aanmerking van hetgeen zij verschuldigd is aan een bondgenoot, die een Rijk bezit, welks integriteit en onafhankelijkheid erkend is noodzakelijk te wezen voor den vrede van Europa; uit aanmerking van de zucht van haar volk om hetgeen regtvaardig is tegen onregt te verdedigen, gedreven door de begeerte, om hoogst gevaarlijke gevolgen van hare eigene bezittingen af te keeren, en om Europa te beveiligen tegen het overwigt van eene mogendheid, die tractaten geschonden heeft, en het gevoelen der beschaafde wereld trotseert, zich genoopt gevonden, om de wapenen op te vatten, in vereeniging met den Keizer der Franschen, tot verdediging van den Sultan.

»H. M. is overtuigd, dat zij, zoo handelende, de hartelijke ondersteuning van haar volk zal ondervinden, en dat het voorwendsel tot verdediging der christelijke godsdienst te vergeefs gebruikt zal worden, om eene aanranding te bemantelen, ondernomen in strijd met de heilige voorschriften van die godsdienst en met haren zuiveren en weldadigen geest.

»H. M. vertrouwt ootmoedig, dat hare pogingen met een goeden uitslag bekroond mogen worden en dat, onder den goddelijken zegen, de vrede op goede en hechte grondslagen hersteld moge worden.»

[illegible] Maart 1854.

De London Gazette bevat voorts eene verklaring der Koningin, betrekkelijk de behandeling van neutrale schepen en neutrale vlaggen. Gelijke verklaring wordt ook in den *Moniteur* aangetroffen. De beide gouvernementen zijn over het regt der onzijdigen in den oorlog in overleg getreden. Zooals de Nederlandsche Minister van Buitenlandsche Zaken in de zitting de Tweede Kamer van 29 dezer heeft medegedeeld, verklaren de beide mogendheden af te zien van een gedeelte hunner regten als oorlogvoerende partijen. Goederen die het eigendom van Russen zijn, zullen aan boord van een onzijdig schip niet worden in beslag genomen. Goederen behoorende aan onzijdigen zullen niet worden in beslag genomen, wanneer zij aan boord van Russische schepen gevonden worden. Hierop wordt eene uitzondering gemaakt voor oorlogscontrabande en voor brieven van en voor den vijand. Kaperbrieven zullen door het Fransche Gouvernement niet worden afgegeven. De *Times* meldt nog, dat in den bijzonderen raad, die den 29sten dezer in het paleis Buckingham zou worden gehouden, de proclamatiën, behelzende maatregelen van represailles tegen de Russische onderdanen en vaartuigen zouden worden vastgesteld. Volgens hetzelfde blad zou er evenzeer besloten zijn, dat de engelschen, die in Rusland verblijf houden, en die den vijand hulp verleenen in zijne krijgstoerustingen, schuldig zullen verklaard worden aan hoog verraad, zoo zij voortdurend van Rusland in werkdadige dienst blijven.

— De *London Gazette* behelst eene verklaring der regering, waarbij aan de Russische vaartuigen den tijd van zes weken gelaten wordt, om de Engelsche havens te verlaten. Die dag verstrijkt den 10den Mei.

— In brieven uit Riga van 24 Maart wordt gemeld, dat de Duna nog met vastliggend ijs was bedekt, en dat het nog wel drie weken zoude aanhouden, voor dat het ijs opgeruimd. Het aantal der in Koerland, Lijfland en Esthland aanwezige troepen werd op 35,000 man begroot, en men verzekerde, dat de generaal Suwarnus dringend versterking had verlangd.

— Den 27en zijn verscheidene schepen van de vloot van den admiraal Napier in de nabijheid van de bogt van Kiel gezien, doch aldaar niet ten anker gekomen. Onder dagteekening van den 28en wordt van daar gemeld, dat de genoemde vloot denkelijk naar de Kiöge-bogt, ten zuiden van Kopenhagen, zoude verzeilen, om vooreerst aldaar te ankeren. Het stoomschip *Miranda*, 'twelk als de verkenner van de vloot kan worden aangemerkt, is naar de zijde van Reval gestevend, om den toestand van het vaarwater te onderzoeken, maar heeft nog zooveel ijs ontmoet, dat het genoodzaakt is geweest, met eenige schade aan den voorsteven, terug te keeren.

— Te Triëst zijn berigten uit Konstantinopel aangebragt van den 20en dezer, inhoudende, dat de vereenigde vloten voor Beikos ten anker lagen, ofschoon men berigt had, dat de Russische vloot, of een gedeelte daarvan, de haven van Sebastopol had verlaten. Men wist aldaar, dat de troepen der geallieerden de Dardenellen zouden bezetten.

Aan de Britsche troepen, op Malta vereenigd, moest bevel zijn gegeven, om naar Gallipoli te stevenen, en men berekende, dat den 27 Maart 4000 man fransche troepen in de zee van Marmora zouden kunnen zijn aangekomen, ('t welk echter niet waarschijnlijk kan worden geacht), die door 15000 uit Algerie zouden worden gevolgd; terwijl men zich voorstelde, dat met Mei 56000 man Franschen aldaar vereenigd zouden kunnen zijn, welke, indien de omstandigheden dit mogten vorderen, nog versterking zouden kunnen erlangen.

— Uit Athene wordt van den 24sten gemeld, dat de Turksche gezant aldaar zijn paspoort had gevraagd en was vertrokken. De ontscheepte Turksche troepen hadden Arta ontzet, en nog gedurig hadden er in Epirus en Thessalië gevechten tusschen de Turken en opstandelingen plaats, doch zonder beslissenden uitslag.

Volgens te Weenen ontvangen berigten, werden op den 24sten aanstalten gemaakt, om Matskin te belegeren, welke krijgsoperatie onder bevel van generaal Luders, met 54,000 man zou worden ondernomen.

Er zijn aldaar ook zeer onbestemde geruchten in omloop, aangaande een nieuw treffen tusschen de Russen en Turken, waarvan de uitslag onbeslist zou gebleven zijn, daar de Turken zich in hunne verschansingen hadden teruggetrokken.

— De laatste telegrafische berigten nopens den overtogt der Russen over den Donau, doen aan die beweging al meer en meer gewigt hechten. Zij heeft langs den geheelen Neder-Donau plaats gehad, aan de noorderzijde van Bulgari. De Russen zijn de rivier op 3 verschillende plaatsen overgetrokken. Matschin en Toelscha zijn twee Turksche vestingen aan de regterzijde der rivier, terwijl Galatz aan de linkerzijde van Wallachije gelegen is. Men verzekert, dat de vereenigde krijgsmagt, die de rivier overgetrokken is, 50,000 man bedraagt. Dat is dus wel eene zeer ernstige en zeer gewigtige beweging geweest. Er blijkt nog niets van, dat de Turken hunnerzijds den overtogt belet hebben. In de telegrafische berigten wordt van geen veldslag of van geleden verlies gesproken. Het is moeijelijk, op een zoo verren afstand den omvang en het gewigt der beweging te beoordeelen, vooral als men de bijzonderheden nog mist. Na al hetgeen door Omer-Pacha reeds is gezegd en verrigt, houden het er velen voor, dat de opperbevelhebber van het Turksche leger door de Russen toe te laten, om zonder tegenstand den Donau over te trekken, een wel beraamd ontwerp ten uitvoer legt. Maar van eene andere zijde wordt opgemerkt, dat Omer-Pacha wel eens wat te ligtvaardig kon gehandeld hebben. Het Russische leger, dat den Donau is overgetrokken, is zeer aanzienlijk, zelfs aanzienlijker dan Omer-Pacha welligt voorzag. Naar het oordeel van bekwame krijgslieden, zou dat legercorps, zonder Schumla en de andere vestingen te belegeren, en zonder zich ergens op te houden, eene snelle beweging naar Adrianopel kunnen maken, [illegible] zonder eene sterke legermagt te ontmoeten om het tot staan te brengen. Het spreekt van zelf, dat het gebeurde Frankrijk aanspoort, om de krijgstoerustingen met verdubbelden ijver voort te zetten. Het vertrek van den Prins Napoleon is dan ook op 4 April en dat van den maarschalk de St. Arnaud op den 10den dier maand bepaald. De *Christophe Colomb* en de twee transportschepen, waarop zich de eerste Fransche troepen bevonden, zijn slechts 24 uren te Malta verbleven; reeds den 25sten zijn zij wederom zeewaarts gegaan, zich naar Galipoli begevende.

— Uit Konstantinopel schrijft men van 25 dezer, dat de twee stoombooten, die afgezonden waren om te onderzoeken, of de monden van den Donau waarlijk door de Russen waren belemmerd, en vooral of de scheepvaart onbruikbaar gemaakt, waren teruggekeerd en het feit hebben bevestigd. De vereenigde vloot was nog geheel te Beicos en het kleine smaldeel, dat bestemd was, om de hinderpalen, die door het leggen van kettingen in de Soulina waren gelegd, te vernielen, had de Bosporus nog niet verlaten. Men wil, dat een gedeelte van de Russische vloot uit Sebastopel is vertrokken met het doel om versterking naar de kust van Circassië over te brengen.

— Men sprak den 29 dezer te Parijs van een eigenhandig schrijven van den Koning van Pruissen, aan den Keizer der Franschen gerigt. Over de bedoelingen van die mogendheid en van die van Oostenrijk, loopen de berigten nog zeer uiteen. De staat van zaken, is dienaangaande nog niet veranderd, Oostenrijk was door den heer van Meijendorff onderrigt, dat de beweging der Russische krijgslieden aan de beneden Donau zou plaats hebben. Het schijnt niet, dat Oostenrijk op die mededeeling door eene protestatie zou hebben geantwoord. Het half-officiële blad «*le Pays*» zegt dan ook, dat, zoo al die berigten juist zijn, zij bepaalde ophelderingen vorderen, die geen twijfel meer moeten overlaten over de ware bedoelingen van de kabinetten van Weenen en Berlijn.

Een schrijven uit die laatste stad behelst bijzonderheden nopens een ontwerp, waarvan sedert eenigen tijd sprake is geweest, en dat daarin zou bestaan, om de Weener-conferentie in stand te houden, en haar een nieuw protocol te doen onderteekenen, waarbij op nieuw de overeenstemming der vier mogendheden werd verklaard, met eenig voorbehoud over de minder vaste stelling van sommige derzelve, maar vooral van eene (Pruissen), wier houding echter later dat voordeel zou opleveren, dat, naar men meent, de sluiting van den vrede, door hare tusschenkomst zou kunnen bevorderd worden. Dat ontwerp protocol schijnt inderdaad te hebben bestaan. Het bestaat nog; maar het is te vreezen, dat de nieuwe toestand welke door den overtogt [illegible] Donau is te weeg gebragt, [illegible] te matie, om nog grooter verwikkelingen [illegible] vangen strijd te voorkomen, zal verijdelen.

— Het *Journal des Débats* berigt, op grond van particuliere brieven uit Konstantinopel van 15 dezer, de volgende bijzonderheden omtrent het verdrag hetwelk den 13den aldaar tusschen de Porte en de Westersche Mogendheden gesloten is. Het verdrag bestaat uit vijf artikelen. In het eerste verbinden Frankrijk en Engeland zich, om Turkije gewapenderhand bij te staan tot dat er een vrede zal gesloten zijn, waarbij de onafhankelijkheid van het Turksche rijk en de souvereine regten des Sultans worden gewaarborgd. De beide beschermende mogendheden verbinden zich buitendien, om van de tegenwoordige crisis en van de onderhandelingen, waardoor zij zal moeten worden beeindigd, geen bijzonder voordeel voor zich te trekken. Bij het tweede artikel belooft de Porte van haren kant, in geen geval vrede te zullen maken, zonder vooraf de toestemming verkregen en de deelneming verzocht te hebben van de beide mogendheden, en al hare hulpmiddelen te zullen aanwenden om den oorlog met kracht door te zetten. In het derde artikel beloven de beide mogendheden, terstond na het sluiten des vredes en, op de eerste aanvrage van de Porte al de punten van het Turksche grondgebied te zullen ontruimen, die in den loop des oorlogs door hare troepen mogten bezet zijn. Het vierde artikel houdt het verdrag open voor de onderteekening der andere Europesche mogendheden, die als contracterende partijen tot hetzelve mogten willen toetreden. Eindelijk wordt in het vijfde en laatste artikel aan alle onderdanen der Porte, zonder onderscheid van godsdienst, gelijkheid voor de wet en benoembaarheid tot alle openbare betrekkingen, gewaarborgd. Aan dit verdrag zijn, als deel van het verdrag uitmakende, verscheiden protocollen gehecht, die de hoofdpunten der overeenkomst in wetsbepalingen of reglementaire verordeningen vervatten. Een dier protocollen betreft de oprigting van uit Christenen en Mohammedanen zamengestelde regtbanken allerwege in het Turksche rijk; het beslaat niet minder dan 18 bladzijden en moet in de plaats komen van de capitulatien of overeenkomsten, die vroeger door onderscheiden Europesche Staten ten behoeve hunner in Turkije verblijf houdende onderdanen met de Porte gesloten zijn. Een ander protocol betreft een voorschot van twintig millioen francs, door Frankrijk en Engeland gezamenlijk aan de Turksche schatkist gedaan; een derde strekt tot regeling der belastingen en wel tot opheffing van het karatsch of door de christenen jaarlijks aan de Turksche schatkist te betalen hoofdgeld, hetwelk sedert lang door de Porte beschouwd is als een afkoop der verpligting tot de krijgsdienst, zoodat dezelfs afschaffing de opneming der christenen in het Turksche leger medebrengt.

Dat zijn, volgens de verzekering onzer berigtgevers, de hoofdpunten dezer gewigtige staatsstukken. Zoolang wij den tekst derzelve niet kennen, kunnen wij niet juist beoordeelen welke gevolgen zij zullen hebben; doch nu reeds schijnt het ons dat dit verdrag door het Christelijk Europa zal ontvangen worden met regtmatige tevredenheid en met erkentelijkheid jegens het Turksche ministerie, door hetwelk het onderteekend is. Waren die bewilligingen door een ander dan Reschid-Pacha gedaan, dan zouden zij misschien als een onderdoen van den zwakke voor den drang der omstandigheden kunnen worden aangemerkt; doch het zou onregtvaardig zijn, het gedrag van Reschid Pacha aan zoodanige beweegredenen alleen toe te schrijven. Voor hem is het verdrag van den 13en Maart niets anders dan de voltooijing der taak, waaraan hij zijn gansch staatsmansleven gewijd heeft en wier volbrenging niet minder door de diplomatie van zekere Europesche mogendheden vertraagd is, dan door de vooroordeelen en den volkstrots der Turken. Immers, terwijl Frankrijk en Engeland met alle magt, en wel sedert meer dan twintig jaren, de Porte tot eene vrijgevige staatkunde drongen, deed Rusland alle moeite om haar daarvan terug te houden; de gesprekken van den Vorst Menschikoff hebben herinneringen dienaangaande te Konstantinopel achtergelaten, die niet spoedig zullen worden uitgewischt.

— Een bijzonder schrijven uit Parijs behelst, dat er eenige moeijelijkheid is ontstaan over het opperbevelhebberschap van het leger in het Oosten. Lord Raglan zou niet verkiezen onder de bevelen van den maarschalk de St. Arnaud te staan, en Omer-Pacha zou evenmin zich aan zijne bevelen willen onderwerpen.

Binnenland.

's Gravenhage, 31 Maart.

LONDEN, Vrijdag 31 Maart. Lord John Russell heeft in het Lagerhuis het ontwerp van antwoord op het koninklijk manifest medegedeeld. Het ontwerp eindigt met deze woorden:

»Wij zijn innig overtuigd, dat de [illegible] rust, van onzen kant gehoor te geven [illegible] medewerken Harer Majesteit, en dat wij alzoo [illegible] tot uitvoering van het vaste [illegible] van de ring, om krachtdadigen wederstand [illegible] verdere uitbreiding [illegible] ontwerpen van eenen souverein [illegible] Europa's onafhankelijkheid gevaarlijk zou wezen [illegible]

Het Mexikaansche comité zal 5 shilling op de Mexikaan-certificaten betalen. Naar men zegt, is het tractaat tusschen de Ver. Staten van Noord-Amerika en Mexico tot stand gebragt.

PARIJS, Donderdag 30 Maart. Heden zijn 4000 man troepen, van verschillende wapenen scheep gegaan, met bestemming naar Gallipoli.

WEENEN, 30 Maart. Volgens alhier uit het leger

in de Donau-Vorstendommen ontvangen berigten werden op 24 dezer aanstalten gemaakt om Matchin te belegeren, welke krijgsoperatie onder bevel van generaal Luders, met 50,000 man zou worden ondernomen.

31 Maart. Men verwacht, dat er zeer spoedig door de Regering een manifest zal worden uitgevaardigd.

Naar men uit goede bron verneemt, heeft de Staat zijne domeinen bij de bank onder hypothecair verband gelegd.

Bij gelegenheid van het overtrekken van den Donau bij Oltenitza, door vorst Gortschakoff, werd volgens later alhier ontvangen berigten, een zeer bloedig gevecht geleverd. Het getal dooden aan de zijde der Russen wordt op 3000 geschat. De Turken zijn in hunne verschansingen teruggedreven. Het is zeker, dat de Russen zich zullen staande houden in Bulgarije.

De aartshertog Willem, 's keizers alter ego, bevindt zich in hoogst gevaarlijken toestand. Reeds zijn hem de H. Sakramenten des stervende toegediend.

Z. M. heeft J. A. Swillens, eervol ontslagen als notaris te Nieuwkoop, arr. Leyden.

Z. M. heeft den majoor L. L. Calkoen, van de artillerie bij het leger in Ned. Indie, met verlof hier te lande, eervol ontslag verleend uit Zr. M. dienst onder toekenning van pensioen.

Men meldt ons uit Antwerpen, dat op 26 Maart jl. het banket, door de Maatschappij «*Tael en Konst*» aan den beroemden Conscience aangeboden, heeft plaats gehad. Het mogt bijzonder luisterrijk heeten, en niet minder dan honderd vijftig personen, hetzij letterkundigen, hetzij beminnaren en voorstanders derzelve, namen daaraan deel. Fransch Vlaanderen werd door Louis de Baecker, Noord-Nederland door den heer A. van der Hoop Jrs.zoon, Duitschland door den heer Le Fevre, uit Frankfort, vertegenwoordigd. Behalve deze genoodigden, merkte men op Prudens van Duijse, professor Cracco, A. Snieders Jr., de Laet, baron Jules de St.-Genois en de dichter der «Jongelingsdroomen» Jan van Beers, die een uitstekend gedicht ter eere van den held van het feest voordroeg.

De meeste hartelijkheid heerschte er, en de broederlijke gezindheid, die daar voor Holland gekoesterd werd, bleek vooral door de herhaalde en uitbundige toejuichingen, die aan den feestdronk, door Conscience aan den heer van der Hoop gerigt, ten deel vielen. De fraaije zaal was schitterend

---

verlicht en met bloemen en schilden versierd; het feest heeft tot laat in den nacht geduurd.

Men spreekt hier van een reusachtig letterkundig banket, dat de Zuid-Nederlanders, bij de opening van den spoorweg, aan de Noord-Nederlanders zouden aanbieden.

Z. M. de Koning is heden nacht ten 3½ ure, vergezeld van HD. adjudant de graaf van Lijnden, naar het Loo vertrokken. Z. M. wordt in het laatst der volgende week in de residentie terug verwacht.

---

* In de residentie is aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt, de heer Paget, nieuw benoemd secretaris van legatie bij het gezantschap van H. M. de koningin van Groot-Brittannie bij het Nederl. Hof, komende van Lissabon.

---

* Op Dingsdag, den 25 April 1854, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, aan het lokaal van het Provinciaal bestuur te Assen worden aanbesteed: het inrigten van een kantoor voor den Rijkstelegraaf te Assen.

* Door de directie van de muzijkale vereeniging «*Aurora*» alhier, is dezer dagen aan onze stadgenoote, de hoogst verdienstelijke zangeres Mevrouw Offermans-Van Hove, een prachtig gouden armband vereerd, uit erkentelijkheid voor hetgeen door HEd. geheel belangloos is bijgedragen tot opluistering van het jongste concert dier vereeniging.

---

* Volgens de laatst alhier bekend zijnde berigten nopens den toestand des Konings van Pruissen, luiden dezelve gunstig.

Men meldt uit Drenthe, dat aldaar op verschillende plaatsen vele paarden voor hoogen prijs, voor fransche rekening worden opgekocht. Te Ruinerswolde was bijv. voor een paard *f* 330 en in de Wijk *f* 500 voor een ander betaald.

Gisteren werd van de werf van den heer J. Smit Jrzn. te Ridderkerk, te water gelaten het campagne-fregatschip *Ouderkerk aan den Amstel*, groot 400 lasten ongeveer, onder directie van den heer W. Ruijs, J. DZn., te Rotterdam, bestemd over de groote vaart. Daarna werd voor dezelfde rekening de kiel gelegd van een schip van dezelfde grootte, de *Maria Elisabeth Margaretha* genaamd.

Den 15 dezer is van de werf van den heer H. Wijk te Oude Pekela, van stapel geloopen het schoenerschip *Hilka*, gebouwd voor rekening van- en te voeren door kapt. E. Doekes, van Veendam.

Denzelfden dag is mede aldaar van de werf van den heer F. G. Wortelboer, te water gelaten het kofschip *Hilka*, gebouwd voor rekening van en te voeren door kapt. P. H. Weij, van Oude Pekela.

Men schrijft uit Uithuizen, Dedam en Aalten, dat ruim 170 personen zich gereed maken, om binnen weinige dagen naar N. Amerika te vertrekken.

De verkochte grond in het Haarlemmermeer is bijna geheel in orde gebragt, dat is, in sloten en greppels geworpen en geliijk gemaakt tot eenig verbouw. Daartoe zijn, op sommige tijden, welligt *zeven à achtduizend* man werkzaam geweest. Groote dagloonen zijn er verleend, vooral in den beginne, toen er zelfs *f* 125 per bunder werd gegeven. Iemand, die met alle krachtsinspanning wilde werken, kon toen *f* 6 à *f* 7 daags verdienen. Later is de bunder besteed voor *f* 100, voor *f* 70, en nu zegt men zelfs voor *f* 48. Dit laatste is te weinig en van daar dan ook, dat reeds eenige arbeiders vertrokken. De verdiensten zullen echter wel weêr beter worden, als er meer gronden zullen zijn verkocht. Wanneer er *f* 60 à *f* 70 arbeidsloon per bunder wordt gegeven, dan kan een goed werker nog zeer goed *f* 2,50 daags verdienen; doch dit moet hij ook hebben, want het leven is er duur. De «polderjongen» slaapt in eene keet, wier getal wel drie honderd is, en betaalt daarvoor, alsmede voor het wasschen van een hemd en een doekje of zoo iets 's wekelijks 80 cents, terwijl hij des avonds voor aardappelen met eene lange saus, *f* 1,75 per week moet geven. Is hij een goed werker en, in evenredigheid van zijne krachts-inspanning een fatsoenlijk eter, dan heeft hij 's wekelijks 3 pond spek noodig, 't welk hem dus à 50 cents per pond, *f* 1.50 kost. Daarbij komt nog zijn tarwebrood en roggebrood, (het eerste wordt het meest gegeten) en — de *borrel*, die door schier tallooze wandelende slijterijen (dat zijn industriëlen met vaatjes op den rug en glaasjes in de handen) in het meer wordt gepresenteerd. Voor de Matigheids-genootschappen zouden daar belangrijke opmerkingen en gevolgtrekkingen zijn te maken. Er worden vrij wat *drie cents* glaasjes geledigd!

De arbeider begint vroeg, velen in de morgen schemering. Om 2 uur verlaat menigeen reeds zijne keet. Hij gebruikt des daags zijn brood staande. Als de klok des namiddags twee uur slaat, zijn er echter ook die de schop op den rug nemen en huiswaarts gaan. De laatsten werken hoogstens tot 4 uur. Dan is het vierayond en velen gaan als de kippen het hok zoeken, onder de dekens.

Zoo levende, goed werkende, gezond etende en zijn Schiedammertje drinkende, heeft de polderarbeider *f* 6 à *f* 7 per week, voor zijne noodzakelijke behoeften noodig, en daarom behoeft hij, bij zeer moeijelijken arbeid, ook een goed loon te verdienen. Voor *f* 60 en *f* 70 de bunder, zal zich echter het noodige getal arbeiders wel aanmelden. Onder de werklieden, die thans heden in het meer arbeiden, zijn zeer vele Noord-Brabanders en Zeeuwen, en ook nog al Friezen. Hun gezondheids-toestand is vrij voldoende, hoewel er nog al door koorts worden aangetast.

Het schijnt, dat er nog weinig belangrijks wordt gevonden. Veel wrakken van schuiten treft men echter aan. En daaronder vol aarden potten, waaruit de arbeiders nu eten. Hoe weinig had hij, die deze lading toekwam en vervoerde, kunnen vermoeden, dat daaruit, op de plaats zelve waar die schuit zonk, door *hen* zou worden *gegeten*, die den grond gereed maken, om vruchten voort te brengen! Ook delft men nu en dan geraamten op. Bij één daarvan vond men eene pijp, knoopen en een lederen zakje; onlangs werden er zeven bij elkanderen gevonden. Voor eene koperen tabaksdoos, drie eeuwen oud, ontving de vinder, zoo men zegt, *vijftig* gulden. Volgens een gerucht, onder het werkvolk verspreid, zou er ook eene schuit met porcelein in den grond zitten en men begrijpt hoe ieder vol verlangen is, om die te ontdekken.

De grond van het meer is, voor verreweg het grootste gedeelte, zeer goed en er zit heerlijke klei. Men verzekert dan ook, dat er geene enkele bunder *te duur* is gekocht. Hij wordt het meest bezaaid met haver en verder met mosterdzaad, paardeboonen en ook bepoot, hoewel minder, met aardappelen. Het winterzaad is zoo goed als mislukt, het kon in den vochtigen, kouden grond, geen wortel schieten.

Ziedaar het een en ander van het Haarlemmermeer-leven, heilrijke gevolgen van eene grootsche onderneming, die tot zegen zal gedijen voor duizende landgenooten, en goede renten zal opleveren voor de schatkist. Daar zal een wezenlijk lust-oord ontstaan, 't welk de lijdgenoot met genoegen en de nakomelingschap met bewondering en dankbaarheid zal beschouwen. (*U. C.*)

Utrecht, 30 Maart. Heden morgen is de eerste zandtrein, nabij de Jeremiebrug uit het spoor geraakt, waardoor de passage gedurende den ochtend gestremd werd. Dit heeft echter geenerlei ongeval veroorzaakt. De uit Arnhem en Amsterdam aankomende pasagierstreinen werden door de doelmatige maatregelen, door de directie genomen, met weinig oponthoud naar hunne bestemming overgevoerd.

Rotterdam, 31 Maart. Gisteren avond hield de alhier gevestigde Commissie tot bevordering van waarnemingen op den Oceaan eene vergadering, die door vele reeders, assuradeurs en kapiteins werd bijgewoond, in het gebouw der Kon. Ned. Yacht-Club.

De voorzitter deelde mede, dat zich thans 35 gezagvoerders tot het doen der waarnemingen verbonden hadden, en dat 9 schepen de kaarten van Maury aan boord hadden, waarvan 7 waren uitgezeild.

Nadat de heeren Dr. van Galen en François [...] hadden gevoerd, ter uitlegging van het gebru[...] zee- en windkaarten van Maury, en over de w[...] die te vervaardigen, ging de vergadering uiteen.

Zutphen, 29 Maart. De gezamenlijke w[...] aan de nieuwe Stallingen alhier, vierden Maandag [...] feest. — Ten getale van 160 werden zij onthaald [...] brood, vleesch en wijn. Vele notabele ingezetenen [...] onder de heer Burgemeester, woonden dit bouw[...] dat door de muziek der schutterij werd opgeluisterd [...] de volmaakste orde afliep.

Correspondentie.

Het stuk uit «Ambt Hardenbergh» is niet va[n al]gemeen belang, dat wij de ruimte, voor de plaa[tsing van] dat uitgebreide stuk benoodigd, in ons Blad daar[voor be]schikbaar mogen stellen.

Advertentiën.

Te Rotterdam li[gt in]
lading naar New-Y[ork]
het Amer. fregatschip ISABELLA, [...] J. F. HAYDEN. — Adres bij WAM[...] en CROOSWIJCK.

Prijs-Courant der Effecte[n.]

AMSTERDAM, 31 Maart 1854.

Nederland. Pct.		**Rusland.** Pct.	
Ned. W. Schuld. 2½	51⅛ ¼ ⅜		
Dito Certificat. . 3	61¾ 62	*Hope* 1798/1816 5	[illegible]
Dito Dito . . 4	78⅝ 79 [illegible]	Dito 1828/1829 5	[illegible]
O. I. Leening. . 4		Cert. 1831/1838 5	76⅝
Amort. Syndic. 3½	70 ½	Dito Dito 4½	[illegible]
Hand.-Maats. . 4½		Dito *Hope* . . . 4	
Belgie.		Dito *Stieglitz* . 4	
Certificaten. . . 2½		Dito dito 5e Ser. 4	
D° *Rothschild* . 2½	40⅜ ½	Inschr. Assig. . 6	
Frankrijk.		Certific. dito. . 6	
Obligatiën . . . 3			
Spanje.		**Polen.**	
Nieuwe 1	16¼ ⅜	Obligatiën . . . 4	54[...]
Dito Buitenl. . 3	34		
D° Binnenl.⁶/m. 3	31¾ 32 1¾	**Oostenrijk.**	
Bew. Sp. Com.	3⁵⁄₁₆ ⅜	Metalliek . . . 5	5[...]
Amort. Schuld.	3½	Dito bet. Amst. 5	6[...]
Portugal.		Dito letter B. . 5	6[...]
Londen nieuwe. 5	29¹³⁄₁₆ 30	Dito 1847 . . . 2½	2[...]
Dito uitgest . . 4		Dito 1851/1852 2½	2[...]

Philad., Bank-act, $3\frac{1}{8}$; Mexic., te Lond. 3ct. 21[...] 22; dito Onb. $21\frac{7}{16}$, $2\frac{5}{16}$, 22; Peru $4\frac{1}{2}$ pct. 50[...]

De hoogere vreemde koersen deden hier tot verho[oging] veel koopers uitlokken, blijvende de meest allen gen[...] na eenige dobbering merkbaar hooger, tegen de slu[iting] liep de markt een weining terug.

FRANKFORT, Donderdag 30 Maart. 5 pct. M[...] Spanje binn. 3 pct. $31\frac{3}{4}$; dito 1 pct. $16\frac{1}{4}$.

LONDEN, Donderdag 30 Maart. Consols op [...] Mexic. N. 3 pct. $22\frac{5}{8}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. [...] Uitg. $5\frac{1}{4}$; Sardinie 5 pct. $71\frac{1}{2}$; Spanje 3 pct. [...] pct. $16\frac{1}{2}$; dito Certificaten $3\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. [...] pct. op April 82, $85\frac{1}{8}$ G.

Consols met veel vraag; Amerik. fondsen zon[der ...]

PARIJS, Donderdag 30 Maart. Fr $4\frac{1}{2}$ pct. [...] dito 3 pct. op t. 62.25; Sp. Binn. 3 pct. 32; di[to ...] Belgie $4\frac{1}{2}$ pct. 83; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 70; N. M[...]

WEENEN, Donderdag 30 Maart. N. Metall. [...] B. 105; Bankactien 1052; Lomb. 5 pct. 99; [...] 111; Wissel Londen 14.00; Parijs 170; Zilver [...] N. Leening 86.

MADRID, Maandag 27 Maart. Sp. 3 p[ct. ...] dito nieuwe 1 pct. $17\frac{3}{4}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te [...]